

рацията главно в Румъния в края на 60-те и началото на 70-те години на XIX век. И това внимание далеч не е случайно, защото следва активизирането си непосредствено след четническите действия през 1867 - 1868 г., когато именно от Румъния се прехвърлят въоръжените отряди, които въпреки външния си неуспех и бързата разправа на властите с участниците в тях и с мирното население, показват на управляващите и на европейските дипломати, че сред българите се развиват процеси, крайно нежелателни за спокойствието и сигурността на империята в българските земи. Поради това и дейността на турската шпионска централа, създадена тъкмо по това време, има за обект главно българската емиграция, за която по тайни донесения и постоянните слухове, присъстващи в докладите на европейските дипломати, се знае в Цариград, че откъм Дунава са в ход политически планове и приготовления, обединени в митичното название "комитет", станало популярно сред българите и застрашаващо за турските власти след публикуването на устава и други документи на ТЦБК, с което дейността на тази организация, нейните политически цели, включващи и подготовката на въстание чрез комитети вън и в България, е крайно затруднена и на практика осуетена в замисления първоначално вид. Но името на ТЦБК като бунтовна организация, на българските емигрантски "комитети", влезли трайно в опасенията и мерките на Портата спрямо българите вън от България. Като имаме предвид отрицателния ефект от съмнителното публикуване на документите на ТЦБК, едва ли би било пресилено да предположим тайна шпионска намеса в тази случка.

Очевидното активизиране на политическата емиграция предизвикало ответни действия на шпионската централа в Цариград. Наред с изпращането на единични агенти откъм Дунава, към 1869 г. там предприели няколко акции за пряко навлизане на агенти в самата революционна организация. Мисията на Св. Миларов, комбинирана с такава на Дж. Бидискини и отговорника за българите в централата Хр. Арnaudов, била част от тази настъпателна акция срещу революционната емиграция. В същото време с участието на митрополит Доротей, вече тайно ангажиран в турския шпионаж, в столицата на империята била формирана група от български патриоти около Манол Иванов, ентузиазирани и действени хора, но със слаб политически опит, особено в революционните народни работи. Изборът паднал върху него вероятно поради това, както и поради контактите му с емигранти и сънародници вътре в страната. Той успял да привлече десетина души в групата с цел да подготвят заедно с емиграцията въстание в Северозападна България, където - в Берковица - било седалището на Доротей. Участниците и самият Манол били искрено вдъхновени от родолюбиви намерения и неподозирали кой стои зад тази акция. Връзките за сътрудничеството на емиграцията били уредени чрез Т. Райнов, една също авантюристична и нееднозначна личност, който през есента на 1869 г. пребивавал за известно време с политически задачи в Цариград. Той бил подведен да служи на шпионажа, като си въобразявал, че ще надхитри турските власти и ще използва предоставяните му пари за българското революционно движение. Тези илюзии бързо рухнали, но така или иначе за известно